

Įtraukties link. Kas aktualu šiandien?

Jonavos rajono ŠPT
specialioji pedagogė
Inga Lisovskienė
2023 02 13

Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose. 2022 Įtraukusis ugdymas.

<https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/08/Svietimas-Lietuvoje-2022-web.pdf>

Leidinio paskirtis – apžvelgti Lietuvos švietimo būklę ir jos kaitą praėjusiais metais (2022 m.), atsižvelgiant į švietimui keliamus strateginius tikslus ir uždavinius, išryškinant esmines tendencijas, patiriamus sunkumus ir sėkmę.

- **Pirmoji dalis** skirta šalies **švietimo būklės analizei**, apimančiai ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą NVŠ, bendrąjį ugdymą, profesinį mokymą, aukštojo mokslo studijas ir mokymąsi visą gyvenimą.
- **Antroji dalis** skirta analizei, **kaip siekiama įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo.**
- **Trečioji leidinio dalis** skirta **informacijai apie švietimo būklę kiekvienoje savivaldybėje**: švietimo mastus, socialinį ekonominį kontekstą, indėlį į švietimą, jo procesus ir pasiektus rezultatus. Sudaryta galimybė pasinaudoti sąveikiosiose išnašose pateikiama platesne ir detalesne šioje dalyje naudojamų rodiklių duomenų baze, sudaryti individualias ataskaitas.

Įtraukties švietime plėtros gairės.

<https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/aalaikini/Įtraukties%20svietime%20plėtros%20gaires.pdf>

Gairėse aptariamos **įtraukties** švietime plėtros **kryptys** ir **veiklos**:

- nuostatas keičianti lyderystė;
- įtraukiajam ugdymui reikalingų specialistų skaičius ir kompetencija;
- paramos mokyklai priemonės;
- ugdymo procesas mokykoje;
- mokyklos infrastruktūros pritaikymas įvairiems poreikiams;
- pateikiama numatomų darbų laiko juosta ir švietimo pagalbos finansavimas.

Atmintinė mokykloms „Įtraukties link. Ką turite žinoti mokykla?“

<https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/12/Įtraukties-link.-Ka-turi-zinoti-mokykla.Atmintine-mokykloms.pdf?>

Atmintinėje išskiriami svarbiausi aspektai, kryptys grindžiamos įtraukties principu, įtvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir įpareigojančiu sudaryti sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės.

Įtraukties principas pabrėžia ir pagarbą įvairovei, bendruomeniškumo puoselėjimą, lygiavertę vadovų, mokytojų, tėvų, mokinių ir kitų mokyklos darbuotojų partnerystę, ugdymo metodologinį lankstumą, universalios aplinkos kūrimą ir pritaikymą.

Pagrindiniai aspektai

- Nuostatos, susitarimai ir perspektyvos.
- Lyderystė ir vadovavimas.
- Mokyklos veiklos planavimas ir organizavimas.
- Bendravimo ir bendradarbiavimo kultūra.
- Emocinė gerovė.
- Švietimo pagalbos organizavimas ir teikimas.
- Ugdymo aplinka.
- Mokymo priemonės.
- Ugdymo turinio planavimas.
- Mokymas ir mokymasis.
- Susitarimai ir taisyklės mokykloje bei klasėje.
- Mokinio vertinimas, pasiekimai ir pažanga.

- ▶ Apie įtraukiųjų klasių modelius rasite <https://smsm.lrv.lt/lt/naujienos/rengiantis-itraukciai-mokyklose-nuo-2024-uju-pilotiniai-itraukiuju-klasiu-projektai>.
- ▶ Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų praktinių patirčių taikant universalus dizaino priemones ugdymui(si) analizė https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/05/buf_Universalus-dizaino-priemone%CC%87s-ugdymuisi-1.pdf.
- ▶ Edukacinių technologijų centras atsakingas už „EdTech“ platformos kūrimą ir veikimą, skaitmeninių kompetencijų tobulinimo programą mokytojams, skaitmeninių mokymo(si) išteklių bazės kūrimą, bei kitų projekte numatytų veiklų įgyvendinimą. Skaitmeninių mokymosi priemonių rasite <https://www.emokykla.lt/bendrasis/skaitmenines-mokymo-priemones/priemones>.

-
- Skaitmeninių išteklių rinkinys „EduSensus“, skirtas mokymosi sunkumų ir raidos sutrikimų turinčių vaikų ugdymui, <https://www.emokykla.lt/bendrasis/skaitmenines-mokymo-priemones/priemones/priemone/309>.
  - Apie mobiliąją programėlę, skirtą vaikams, turintiems kalbos sutrikimų, galite pasidomėti <https://lingolt.lt/>.
  - Techninių pagalbos priemonių katalogą rasite adresu <https://www.tpnc.lt/lt/technines-pagalbos-priemones/>.
  - Įvertinti vaiko funkcinį elgesį, sudaryti elgesio intervencinį planą, vertinti ir koreguoti elgesį padėtų „Funkcinio elgesio vertinimo gairės“ https://srvks.lt/wp-content/uploads/2021/03/NAUJAS-FEV-GAIRES-SRVKS.LT_-1.pdf
  - Kuriamas įrankių rinkinys „Ankstyvosios prevencinės skaitymo diagnostikos įrankių rinkinys pradinių klasių (1–3) mokiniams“.

Atnaujintose bendrosiose programose laikomasi į **kompetencijas** orientuoto ugdymo krypties. Tai reiškia, jog mokinio tikslas - ne tik įgyti žinių, tačiau ir mokėti jas pritaikyti.

- Ruošiamos ikimokyklinio ugdymo turinio programos gairės.
- Priešmokyklinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijas (2022 m.) rasite <https://sodas.ugdome.lt/viesieji-puslapiai/7402>.
- Kompetencijų raidos aprašą, pradinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijas, atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams rekomendacijas rasite <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>.

BP pritaikymas

Rekomendacijose pateikiama:

- pagrindiniai SUP grupei (negaliai, sutrikimui, mokymosi sunkumui) būdingi **požymiai** ir jų **raiška**;
- dalyvavimas ugdymosi procese: kompetencijų įgijimo **galimybės** ir **sunkumai**;
- kompetencijų įgijimo **strategijos** ir ugdymosi **rekomendacijos**;
- Ugdymosi pasiekimų **vertinimo ypatumai** (slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis);
- Ugdymo programų **pavyzdžiai**.

- **Prioritetinėmis** pedagoginių darbuotojų **kvalifikacijos tobulinimo sritimis** 2023-2025 m. paskelbtas **skaitmeninių kompetencijų stiprinimas**, kompetencijų, reikalingų **įtraukties principui įgyvendinti**, tobulinimas, **pilietinio ugdymo stiprinimas**, **ugdymo praktikos ir didaktikos** kompetencijų gerinimas ir **lyderystės ugdymui ir mokymuisi** būtinų kompetencijų tobulinimas. <https://www.nsa.smm.lt/2023/01/04/patvirtintos-prioritetines-pedagogu-kvalifikacijos-tobulinimo-sritys/>.
- **Nacionalinė švietimo agentūra (NŠA)**, padėdama mokytojams pasirengti taikyti atnaujintą ugdymo turinį pamokose, organizuoja mokymus šalies pedagogams. Nemažas dėmesys skiriamas įtraukčiai, švietimo pagalbai, rekomendacijoms dėl atnaujintų programų pritaikymo. <https://www.nsa.smm.lt/2023/02/03/i-mokymus-skirtus-atnaujinto-ugdymo-turinio-diegimui>.
- Nacionalinė ekspertinė įstaiga **Lietuvos įtraukties švietime centras** siūlis įtraukiojo ugdymo inovacijas, teiks metodinę pagalbą švietimo pagalbos specialistams <http://www.lisc.lt>.
- Konsultavimo paslaugas, mobilios komandos paslaugas teikia LASUC **sutrikusios raidos vaikų konsultavimo skyriaus** specialistai. Daugiau informacijos rasite <https://srvks.lt>.
- **LKNUC** švietimo pagalbos, vertinimo ir konsultavimo skyriaus specialistai konsultuoja, teikia švietimo informacinę, psichologinę, metodinę pagalbą mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, tėvams (globėjams, rūpintojams), ugdantiems ar auginantiems vaikus, turinčius klausos sutrikimų ar kochlearinius implantus <http://www.deafcenter.lt/skyriai/svietimo-pagalbos-vertinimo-ir-konsultavimo-skyrius/>.
- Bendrojo ugdymo mokyklų sutrikusios regos mokinių ugdymo klausimais konsultuoja **LASUC** sutrikusios regos vaikų konsultavimo skyriaus specialistai, prireikus atvyksta mobili komanda <http://lasuc.lt/veikla/svietimo-pagalba/>.
- Metodinę pagalbą teikia „**Diemedžio**“ ugdymo centras <https://www.diemedziougdymocentras.lt/trumpai-ir-aiscaronkiai.html>.
- Sudaryta galimybė pasinaudoti **Lietuvos Aklųjų bibliotekoje** veikiančio "**DYSLEXIA centro**" teikiamomis paslaugomis <https://www.labiblioteka.lt/kompetenciju-centras>.